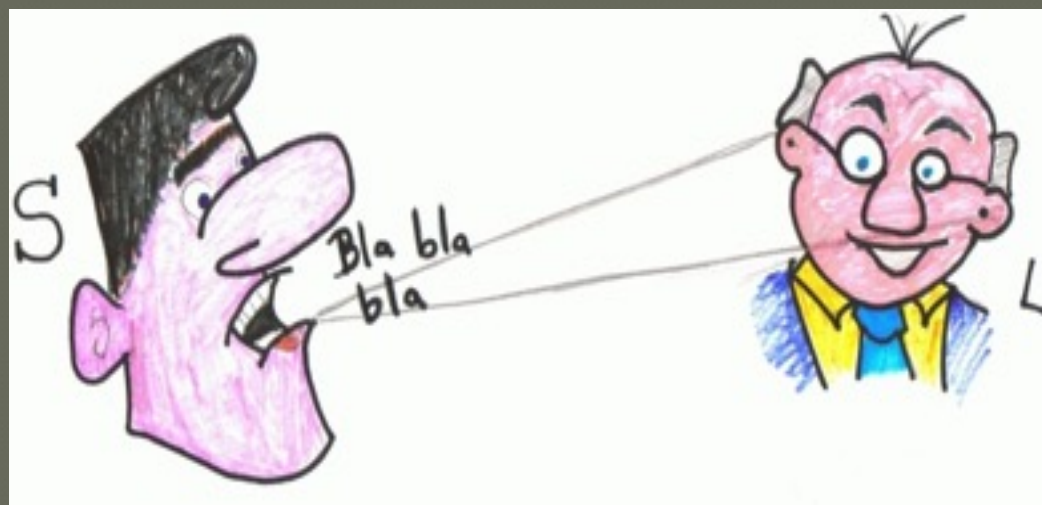

PARKINSON

- ◉ Stoornissen van het bewegingssysteem
- ◉ Bradykinesie
 - Trager / kleinere bewegingsuitslag
 - Verstoring in de timing
- ◉ Hypokinesie
 - Minder automatische bewegingen
- ◉ Akinesie
 - Bevriezen
- ◉ Rigiditeit
 - Verhoogde spiertonus, bewegingsarmoede
- ◉ Tremor

Spreken

Spraakstoornissen

- ◉ 70 tot 80 % verstaanbaarheidsklachten
- ◉ Dysartrie

Spreken

- ◉ Ademhaling
- ◉ Stemgeving/ luidheid
- ◉ Articulatie
- ◉ Resonans
- ◉ Prosodie

Klachten spreken

- ◉ Ademhaling: geringe adembeweging
- ◉ Stemgeving: hees, zacht, hoge stem, afonie
- ◉ Articulatie: geringe articulatiebewegingen
- ◉ Resonans: weinig draagkracht
- ◉ Prosodie: monotonie / monodynamiek/
spreektempo problemen: versnellen of
startproblemen

Beperkingen

- ◉ Verminderde verstaanbaarheid
- ◉ Invloed op communicatieve zelfredzaamheid
- ◉ Participatieproblemen

Vragen over het spreken

⊙ **Stoornisniveau:**

- Heeft u last van een zachte stem of hese stem?
- Is uw stem hoger geworden?
- Moet u vaak kuchen alsof er iets in uw keel zit?
- Komt u tijdens het spreken adem te kort?
- Wordt u moe van het spreken?
- Heeft u minder melodie in uw stem?
- Heeft u last van verminderde gezichtsexpressie?
- Moet u wel eens zoeken naar de juiste woorden?

Vragen over het spreken

⊙ **Activiteitsniveau:**

- Wordt u vaak gevraagd om iets te herhalen ?
- Maakt u nog gebruik van de telefoon ?
- Vindt u het moeilijk om uw gedachten te formuleren ?
- Heeft u moeite om u in gezelschap verstaanbaar te maken ?

Vragen over het spreken

⊙ Participatieniveau

- Heeft de slechte verstaanbaarheid gevolgen voor uw werk of andere activiteiten ?
- Laat u het spreken steeds meer aan anderen over ?
- Voelt u zich in gesprekken buitengesloten ?
- Schaamt u zich voor uw manier van spreken ?

Diagnose en advisering

- ◉ Ernst van de dysartrie wordt bepaald.
- ◉ Mate van verstaanbaarheid
 - Ademhaling
 - Stemkwaliteit
 - Toonhoogte
 - Luidheid
 - Articulatie
 - Resonantie
 - Intonatie
 - Spreektempo
- ◉ Mate van cue verstaanbaarheid

Therapie

- ◉ Logopedie
 - www.parkinsontv.nl
- ◉ ParkinsonNet
- ◉ PLVT
 - Pitch Limiting Voice Treatment
 - [Video Beeldbellen](#)

Slikken

Slikstoornissen en speekselverlies

- ◉ Slikstoornissen 50 %
- ◉ Niet altijd zichtbaar
- ◉ Kauwen en doorslikken gaat langzamer
- ◉ Moeite met restloos wegslikken
- ◉ Complicatie longontsteking
- ◉ Speekselverlies 30 tot 78 %
 - Gevoel dat er meer speeksel is
 - Geringe slikfrequentie
 - Verliezen van speeksel
 - Verminderde mondsluiting
 - Houding

Vragen voor kauw- en slikstoornissen

◉ **Stoornisniveau:**

- Verslikt u zich vaker dan vroeger ?
- Hoest u bij het eten en drinken ?
- Verslikt u zich zomaar in speeksel ?
- Hoe vaak verslikt u zich en waarin verslikt u zich ?
- Knoeit u tijdens eten en drinken ?
- Kauwt u lang op uw eten ?
- Blijft het voedsel in uw keel steken ?
- Heeft u moeite met het slikken van medicijnen ?
- Heeft u last van voedsel dat niet wil zakken ?
- Komt voedsel terug uit de maag ?

Filmbeelden slikstoornissen

Vragen voor kauw – en slikstoornissen

⊙ **Activiteitsniveau:**

- Kunt u alles eten en drinken net als vroeger ?
- Moet de voeding worden aangepast ?
- Doet u veel langer over de maaltijden ?
- Eet en drinkt u genoeg?
- Bent u afgevallen?

Vragen voor kauw – en slikstoornissen

⊙ **participatieniveau:**

- Is kauwen en slikken een belemmering bij het dineren of samenzijn met anderen ?
- Maakt u zich ongerust of uw slikken van invloed is op uw gezondheid ?

Slikobservatie

- ◉ Spontaan drinken observeren
- ◉ Stimuleerbaarheid van het drinken beoordelen mbv max. prestatietest
 - Slikvolumetest
 - Sliksnelheidtest
- ◉ Maaltijd observeren

Therapie - Adviezen

- ◉ Het proces van kauwen en slikken uitleggen
- ◉ Uitleg geven over verslikken bij dubbeltaak
- ◉ Oefenen veilig slikken met aandacht.
- ◉ Hoofdhouding aanpassen
- ◉ Dun vloeibaar eventueel verdikken
- ◉ Kleinere slokken nemen
- ◉ Bij te lang kauwen – bewuste stappen
- ◉ Aangepaste voeding

Therapie - Adviezen

- ◉ Bewust en consequent krachtiger slikken
- ◉ Bij aanpassen voedselconsistentie diëtist raadplegen

Medicatie innemen

- ◉ Bij verslikken met water – innemen met appelmoes
- ◉ Levodopapreparaten niet innemen met eiwitrijke producten
- ◉ Veel pillen en te weinig water – pillen blijven steken

Speekselverlies

Vragen voor speekselverlies

⊙ **Stoornisniveau:**

- Heeft u overdag van speekselverlies ?
- Heeft u s' nachts last van speekselverlies ?
- Heeft u last van speeksel tijdens het spreken ?
- Heeft u last van speeksel tijdens maaltijden ?
- In welke specifieke situaties verliest u speeksel ?
- Verslikt u zich wel eens in uw speeksel ?
- Heeft u last van slijm in de keel of moet u vaak kuchen ?

Vragen voor speekselverlies

⊙ **Activiteitsniveau**

- Wat doet u om speeksel dat uit uw mond loopt te verwijderen?
- Wordt u door uw speekselverlies beperkt in uw activiteiten?

Vragen voor speekselverlies

⊙ **Participatieniveau:**

- Wordt u door uw speekselverlies beperkt in uw sociale contacten?
- In hoeverre zit het speeksel u dwars?

Speekselverlies

- ◉ Wordt vaak veroorzaakt door:
 - Te weinig slikken
 - Te laat slikken
 - Onvoldoende mondsluiting
 - Voorovergebogen houding

Therapie - Adviezen

- ◉ Uitleg geven over de oorzaken
- ◉ Instrueren
 - Mondsluiting
 - Adequaaf slikken
 - Hoofd – lichaamshouding aanpassen
- ◉ Voor het starten met spreken eerst speeksel verzamelen en doorslikken
- ◉ Voor het opstaan de mond sluiten, speeksel verzamelen en slikken

Therapie - Adviezen

- ◉ Trainen adviezen/ evt met cue
- ◉ Taping
- ◉ Botuline – toxine injectie in de speekselklieren
- ◉ Medicatie
- ◉ Laserbehandeling

- ◉ Droge mond – invloed op het slikken

Conclusie praten / slikken en speekselverlies

- ◉ Bij klachten op het gebied van het spreken, slikken en of speekselverlies → laat u op tijd informeren door een logopedist.
- ◉ Adviserend - Therapie
- ◉ <http://www.parkinsonnet.nl/zorgzoeker>

